

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Teoretyczne podstawy kształcenia Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Pedagogika specjalna Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Studiów Edukacyjnych Poziom studiów studia jednolite magisterskie Forma studiów studia niestacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 11PESN.51K.10615.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Koordynator zajęć		Sonia Wawrzyniak, Maria Porzucek-Miśkiewicz, Robert Sarnecki, Paulina Ratajczak, Andrzej Ćwikliński	
Prowadzący zajęcia		Sonia Wawrzyniak, Maria Porzucek-Miśkiewicz, Robert Sarnecki, Paulina Ratajczak, Andrzej Ćwikliński	
Okres Semestr 1		Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 8, Egzamin; w tym zajęcia zdalne: - Wykład synchroniczny: 4 - Konwersatorium: 8, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Wyjaśnienie fundamentalnych pojęć z zakresu dydaktyki w kontekście edukacji i nauk o niej
C2	Zapoznanie z podstawami teoretycznymi i metodologicznymi dydaktyki ogólnej
C3	Przekazanie wiedzy dotyczącej procesu kształcenia
C4	Dokonanie wnikliwej analizy problemów dydaktyczno – wychowawczych występujących w praktyce szkolnej i wskazanie efektywnych form, metod i środków ich rozwiązywania
C5	Wyposażenie w wiedzę dotyczącą tego: kogo uczymy?; kto naucza? (uczestniczy w procesie kształcenia); jakie czynności odpowiadają uczestnikom procesu nauczania i uczenia się? (nauczanie i uczenie się); po co uczy? (wartości i cele edukacji); czego naucza? (treści);
C6	Kształtowanie kompetencji dotyczących tego: za pomocą czego uczy? (środki); kiedy i jak długo trwa nauczanie i uczenie się? (struktura organizacyjna szkolnictwa); gdzie odbywa się nauczanie i uczenie się? (w klasie i poza ławką szkolną); jak ocenia się postępy ucznia w nauce? (poznawanie, kontrola, analiza i ewaluacja wyników w nauce
C7	Nabywanie umiejętności konstruowania i krytycznej analizy procesu kształcenia
C8	Nabywanie umiejętności projektowania zajęć dydaktycznych

Wymagania wstępne

Znajomość podstaw pedagogiki, psychologii ogólnej oraz socjologii grupy

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna podstawowe pojęcia z zakresu teorii kształcenia	PES_K5_W01, PES_K5_W02, PES_K5_W03, PES_K5_W05, PES_K5_W06	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna
W2	Posiada podstawową wiedzę na temat wybranych koncepcji kształcenia w poszczególnych epokach historycznych	PES_K5_W02, PES_K5_W03, PES_K5_W05	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna
W3	Zna wszystkie elementy procesu nauczania – uczenia się i zna zasady ich doboru lub formułowania	PES_K5_W01, PES_K5_W03, PES_K5_W06, PES_K5_W09	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi zaplanować jednostkę dydaktyczną, właściwie określając jej cele i poprawnie dobierając metody nauczania i środki dydaktyczne	PES_K5_U05, PES_K5_U08, PES_K5_U09, PES_K5_U10, PES_K5_U13	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U2	Potrafi wskazać przyczyny niepowodzeń szkolnych oraz zastosować właściwe metody ich likwidacji	PES_K5_U01, PES_K5_U02, PES_K5_U05, PES_K5_U07, PES_K5_U08, PES_K5_U09, PES_K5_U12, PES_K5_U13	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz normy etyczne	PES_K5_K05, PES_K5_K06, PES_K5_K07	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna
K2	Korzysta ze źródeł literaturowych oraz współpracuje w grupie w toku rozwiązywania problemów	PES_K5_K04, PES_K5_K06, PES_K5_K07	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Proces kształcenia - pojęcie i zakres wieloznaczności	W1, U2, K1, K2	Wykład, Konwersatorium, Wykład synchroniczny
2.	Tradycyjne i potoczne rozumienie kształcenia na gruncie nauk o edukacji	W1, W2, U1, K2	Wykład, Konwersatorium, Wykład synchroniczny
3.	Współczesne rozumienie kształcenia w polskiej pedagogice - kształcenie w obszarze zainteresowań dydaktyki	W1, W2, W3, U1, K2	Wykład, Konwersatorium, Wykład synchroniczny
4.	Sytuacja dydaktyczno - wychowawcza jako podstawowa kategoria analizy i konstruowania procesu kształcenia	W2, U1, K2	Wykład, Konwersatorium, Wykład synchroniczny
5.	Źródła treści kształcenia. Źródła oraz zasady doboru i układu treści kształcenia	W3, U1, K1, K2	Wykład, Konwersatorium, Wykład synchroniczny
6.	Metody nauczania - uczenia się w procesie kształcenia	W1, U1, K1, K2	Wykład, Konwersatorium, Wykład synchroniczny
7.	Niepowodzenia szkolne. Przyczyny, rodzaje, sposoby zapobiegania i radzenia sobie.	W1, W3, U2, K2	Wykład, Konwersatorium, Wykład synchroniczny

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Dyskusja, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Pozytywne zaliczenie egzaminu
Konwersatorium	Obecności i aktywny udział w zajęciach. Pozytywne zaliczenie kolokwium.

Literatura

Obowiązkowa

1. Kupisiewicz Cz., Podstawy dydaktyki, Warszawa 2005.
2. Bereznicki F., Dydaktyka kształcenia ogólnego, Kraków 2001
3. Okoń W., Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej, Warszawa 2003

Dodatkowa

1. Babel P., Wisniak M., Jak uczyć żeby nauczyć, WSiP, Warszawa 2008.
2. Konarzewski K. (red.), Sztuka nauczania. Szkoła, Warszawa 2005
3. Półturzycki J., Dydaktyka dla nauczycieli, Płock 200

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	8
Konwersatorium	8
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie do egzaminu	30
Przygotowanie do zajęć	15
Przygotowanie do zaliczenia	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 106
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PES_K5_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do utożsamiania się z wartościami, celami i zadaniami realizowanymi w praktyce pedagogiki specjalnej, rozważnego i dojrzałego zaangażowania w projektowanie, planowanie i realizowanie działań pedagogicznych
PES_K5_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do postępowania w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej; dostrzegania i formułowania problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą, w szczególności w pracy z osobą z niepełnosprawnością; poszukiwania optymalnych rozwiązań i możliwości korygowania nieprawidłowych działań pedagogicznych
PES_K5_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wzięcia odpowiedzialności za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki, za osoby, dla których dobra stara się działać; podtrzymywania etosu zawodu, przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad
PES_K5_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do komunikowania się i współpracy z otoczeniem, w tym z osobami niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, oraz do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania pedagogiczne
PES_K5_U01	Absolwent/ka potrafi obserwować, wyszukiwać, przetwarzać informacje na temat zjawisk społecznych rozmaitej natury, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretować je z punktu widzenia problemów edukacyjnych i rehabilitacyjnych osoby z niepełnosprawnością
PES_K5_U02	Absolwent/ka potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych, a także diagnozować i projektować działania praktyczne
PES_K5_U05	Absolwent/ka potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie, popierać je rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów, kierując się przy tym zasadami etycznymi
PES_K5_U07	Absolwent/ka potrafi obserwować, diagnozować i racjonalnie oceniać złożone sytuacje edukacyjne i rehabilitacyjne oraz analizować motywy i wzory ludzkich zachowań
PES_K5_U08	Absolwent/ka potrafi sprawnie posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania podejmowanych działań praktycznych na rzecz środowiska osób z niepełnosprawnością
PES_K5_U09	Absolwent/ka potrafi generować oryginalne rozwiązania złożonych problemów pedagogicznych i prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań w określonych obszarach praktycznych w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PES_K5_U10	Absolwent/ka potrafi wybrać i zastosować właściwy dla danej działalności pedagogicznej sposób postępowania, dobierać środki i metody pracy w celu efektywnego wykonania pojawiających się zadań zawodowych w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PES_K5_U12	Absolwent/ka potrafi pracować w zespole; umie wyznaczać oraz przyjmować wspólne cele działania; potrafi przyjąć rolę lidera w zespole w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PES_K5_U13	Absolwent/ka potrafi projektować i realizować edukacyjne komunikaty oraz stosować media i technologie informacyjno-komunikacyjne (ict) w edukacji
PES_K5_W01	Absolwent/ka zna i rozumie terminologię używaną w pedagogice specjalnej oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym
PES_K5_W02	Absolwent/ka zna i rozumie źródła i miejsce pedagogiki specjalnej w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami nauk w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PES_K5_W03	Absolwent/ka zna i rozumie współczesne kierunki rozwoju pedagogiki specjalnej, jej nurty i systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania
PES_K5_W05	Absolwent/ka zna i rozumie terminologię, teorię i metodykę pracy subdyscyplin pedagogiki specjalnej

Kod	Treść
PES_K5_W06	Absolwent/ka zna i rozumie prawidłowości i zaburzenia rozwoju i funkcjonowania człowieka, w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym
PES_K5_W09	Absolwent/ka zna i rozumie kulturowe uwarunkowania procesów edukacyjnych